

Handläggare
Johanna Berglund
Telefon: 08-50810258**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2026-04-23

Remiss av motion om egenmakt i hemtjänsten

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS
2025/1600

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av motion *Egenmakt i hemtjänsten*. I motionen från Andrea Hedin (M) och Annette Hellström (M) föreslås att omsorgstagare ska ha rätt att avböja att insatsen utförs av vissa medarbetare utan att ange annat skäl än upplevt obehag. Förvaltningen anser att motionens intention att stärka den enskildes position är i grunden positiv och ligger i linje med äldreomsorgens värdegrund om självbestämmande och trygghet. Nämndens hemtjänst i egen regi arbetar för att den enskilde ska känna trygghet med de medarbetare som utför insatserna och försöker hitta lösningar om den enskilde inte önskar ta emot insatsen från specifika medarbetare. Förvaltningen bedömer att ett formellt krav skulle skapa alltför stora svårigheter och konsekvenser för utförare att planera och genomföra sitt uppdrag. En rimlig balans mellan den enskildes inflytande och verksamhetens förutsättningar är avgörande för att säkerställa en långsiktigt hållbar och kvalitativ hemtjänst.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av motion *Egenmakt inom hemtjänsten*. Motionen är skriven av Andrea Hedin (M) och Annette Hellström (M).

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 20 maj 2026. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldrenämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, Aktiva seniorer Stockholm, Kommunal Stockholm, PRO Stockholm, SPF Stockholm och Vårdföretagarna.

Ärendet

Motionen lyfter fram hemtjänstens centrala roll i den lokala välfärden, där den möjliggör för äldre och personer med funktionsnedsättning att bo kvar hemma med självständighet och trygghet och att valfrihetssystemet i stort fungerar väl. Motionen beskriver att när en hemtjänsttagare är nöjd med sin utförare i stort men känner obehag eller otrygghet med en specifik personal, rekommenderas ett byte av utförare, vilket kan vara en oproportionerligt stor åtgärd. Motionären föreslår att det ska utredas hur hemtjänsttagare ska kunna avböja enskild personal utan att behöva byta utförare, baserat på upplevt obehag utan krav på specifika skäl. Syftet är att stärka den enskildes egenmakt, trygghet och integritet i hemmet, samt göra valfriheten mer meningsfull i praktiken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med äldreomsorgsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att motionens intention att stärka den enskildes position är i grunden positiv och ligger i linje med äldreomsorgens värdegrund om självbestämmande och trygghet. Samtidigt skulle ett formellt krav på att kunna avböja stöd från enskilda medarbetare få betydande logistiska och organisatoriska konsekvenser för utförarna. Schemaläggningen riskerar att försvåras särskilt vid frånvaro eller i mindre personalgrupper. Det kan även skapa arbetsrättsliga och arbetsmiljömässiga utmaningar, då det krävs en noggrann avvägning mellan omsorgstagarens önskemål och medarbetarens rätt till en god arbetsmiljö.

Nämndens hemtjänst i egen regi arbetar med intentionen att den enskilde ska känna trygghet med de medarbetare som utför insatserna. Om en omsorgstagare inte kommer överens med sin omsorgskontakt eller upplever bristande personkemi försöker verksamheten i första hand lösa situationen genom dialog och anpassning. I andra hand kan verksamheten byta personal för att säkerställa trygghet och kontinuitet.

Det finns redan idag utmaningar när omsorgstagare endast accepterar att ta emot stöd från ett begränsat antal av medarbetarna. Hemtjänsten möter idag omsorgstagare som endast accepterar en eller ett fåtal medarbetare. När dessa medarbetare inte är i tjänst, exempelvis vid sjukdom eller av schematekniska skäl, finns en risk att omsorgstagaren blir utan stöd. Det finns omsorgstagare med psykisk ohälsa där dagsformen kan påverka viljan att ta emot stöd och där enstaka medarbetare ibland avvisas. Verksamheten

uppmuntrar därför omsorgstagare att ta emot stöd från fler än sin omsorgskontakt, för att minska sårbarheten och säkerställa att beviljade insatser kan utföras.

Förvaltningen ser också att förslaget i motionen skulle kunna innebära att verksamheterna blir alltför detaljstyrda, med risk för ökade kostnader utan tydlig kvalitetsförbättring för omsorgstagarna. Andelen äldre i behov av hemtjänst ökar stadigt och kommer att öka ytterligare enligt äldreomsorgsprognosen, samtidigt som kompetensförsörjningen redan nu är och kommer fortsatt vara en utmaning. Det finns en risk att arbetsmiljön hemma hos den äldre upplevs som otrygg, vilket kan skapa osäkerhet hos medarbetare och resultera i att vi förlorar kompetenta medarbetare i och med detta. Förvaltningen ser att det är en stor utmaning är att göra arbetet inom hemtjänsten attraktiv och den förändring som motionen föreslår kan påverka medarbetarnas arbetsmiljö och ha en motsatt effekt.

Det är även viktigt att beakta de systemtekniska förutsättningarna. För att en sådan ordning som föreslås i motionen ska fungera krävs verksamhetsstöd där det finns möjlighet att tydligt markera om en omsorgstagare har avböjt en specifik medarbetare. Utan denna funktion finns en risk att informationen blir informell och beroende av enskilda administratörers kännedom, vilket i sin tur kan leda till att den går förlorad när exempelvis vikarier ansvarar för planeringen. Detta kan skapa både otydlighet och en ökad risk för felplanering.

Sammanfattningsvis arbetar nämndens hemtjänst i egen regi redan idag utifrån dessa frågor med fokus på trygghet, kvalitet och fungerande planering. Motionens intentioner att stärka den enskildes ställning är god, men förvaltningen bedömer att ett formellt krav skulle skapa alltför stora svårigheter och konsekvenser för utförare att planera och genomföra sitt uppdrag. En rimlig balans mellan den enskildes inflytande och verksamhetens förutsättningar är avgörande för att säkerställa en långsiktigt hållbar och kvalitativ hemtjänst.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motion om egenmakt i hemtjänsten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2026-04-10
Maria Härenstam, Avdelningschef	2026-04-10